

Հավելված

ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի

2009թ. հունիսի 30-ի թիվ 17/3 որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության իրականացման հիմքը` ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2009 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 4.14 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2008 թվականի դեկտեմբերի 26-ի թիվ 29/2 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը` ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին (այսուհետև` Հանձնաժողով) պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության առարկան` Հանձնաժողովին հատկացված բյուջետային միջոցներ, նրա կողմից ապահովվող ՀՀ պետական բյուջե մուտքագրման ենթակա գումարներ և պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում:

Վերահսկողության օբյեկտը` ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով:

Վերահսկողության ծավալը` Վերահսկողության ընթացքում էական են համարվել և ստուգվել հետևյալ մուտքերը և ծախսերը.

- լիցենզիաների տրամադրման տուրքեր` 551,035.9 հազ.դրամ,

- օգտագործման տրամադրման թույլտվություններ՝ 5,799,884.9 հազ. դրամ,
- օգտագործման վճարներ՝ 5,534,897.0 հազ. դրամ,
- կարգավորման պարտադիր վճարներ՝ 773,885.6 հազ. դրամ,
- տուգանքներից մուտքեր՝ 140,998.3 հազ.դրամ
- Հանձնաժողովի ծախսերը 2007թ-ին՝ 370,515.0 հազ.դրամ,
- Հանձնաժողովի ծախսերը 2008թ.՝ 403,369.0 հազ. դրամ:

Վերահսկողության իրականացման ժամկետը՝ 08.01.2009-30.06.2009 թթ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ 01.01.2007- 01.01.2009թթ.:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևերով: Վերահսկողության ընթացքում կիրառվել են համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության (կատարողական) վերահսկողության տեսակները: Ուսումնասիրվել և համադրվել են ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունից՝ 09.03.2009թ. թիվ 01-11/1233 և 17.03.2009թ. թիվ 01-11/1396, ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեից 05.02.2009թ. թիվ 901/4-3 գրություններով ներկայացված տվյալները: Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման/ համեմատման մեթոդները, կատարվել է նախապես պատրաստված հարցաշարով տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն: Վերլուծության փուլում ամփոփվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում արձանագրված փաստերը:

1. ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում

2007թ.-ի Հանձնաժողովի հաստատված և ճշտված բյուջեն կազմել է 370,515.6 հազ. դրամ, ֆինանսավորումը՝ 364,458.3 հազ. դրամ, դրամարկղային ծախսը՝ 362,938.2 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը՝ 362,977.2 հազ. դրամ (Հավելված1): Ծշտված բյուջեի և ֆինանսավորման տարբերությունը կազմել է 6,057.3 հազ. դրամ կամ ճշտված բյուջեի 1.6%-ը: Ֆինանսավորման և դրամարկղային ծախսի տարբերությունը կազմել է 1,520.1 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 0.4%-ը, որը հետ է վերադարձվել պետական բյուջե: «Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված վճարումներ» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածներով ֆինանսավորումը կազմել է 314,804.0 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 86%-ը:

Մնացած հոդվածներով ֆինանսավորումը կազմել է 49,654.3 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 14%-ը , որից՝

- Գնումներ՝ 42,918.2 հազ. դրամ, այդ թվում՝
- պարբերական մրցույթով՝ 17,829.7 հազ. դրամ,

- մեկ անձից գնում՝ 13,161.5 հազ. դրամ,
- մրցակցային բանակցություններով՝ 11,927.0 հազ. դրամ,
- «Գործուղումներ և ծառայողական ուղևորություններ» հոդվածով՝ 5,190.4 հազ. դրամ,
- «Այլ ծախսեր» հոդվածով՝ 1,545.7 հազ. դրամ:

Հանձնաժողովի 2008թ.-ի հաստատված և ճշտված բյուջեն կազմել է 403,369.2 հազ. դրամ, ֆինանսավորումը՝ 399,822.9 հազ. դրամ, դրամարկղային ծախսը՝ 398,875.8 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը՝ 400,497.6 հազ. դրամ (Հավելված 1.1):

Ճշտված բյուջեի և ֆինանսավորման տարբերությունը կազմել է 3,546.3 հազ. դրամ կամ ճշտված բյուջեի 1%-ը: Ֆինանսավորման և դրամարկղային ծախսի տարբերությունը կազմել է 947.1 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 0.2%-ը, որը ետ է վերադարձվել պետական բյուջե: «Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված վճարումներ» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածներով ֆինանսավորումը կազմել է 341,569.7 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 85%-ը:

Մնացած հոդվածներով ֆինանսավորումը կազմել է 58,253.2 հազ. դրամ կամ ֆինանսավորման 15%-ը, որից՝

- Գնումներ՝ 50,203.8 հազ. դրամ, այդ թվում՝
 - պարբերական մրցությամբ՝ 19,825.2 հազ. դրամ,
 - մեկ անձից գնում՝ 11,986.4 հազ. դրամ,
 - մրցակցային բանակցություններով՝ 7,942.2 հազ. դրամ,
 - բաց նպատակային մրցությամբ՝ 10,450.0 հազ. դրամ
- «Գործուղումներ և ծառայողական ուղևորություններ» հոդվածով՝ 6,497.4 հազ. դրամ,
- «Այլ ծախսեր» հոդվածով՝ 1,552.0 հազ. դրամ:

«Պետական գնումների գործակալության» ՊՈԱԿ-ի միջոցով ձեռք է բերվել ծառայողական 2 ավտոմեքենա՝ «Տոյոտա-Բենրի»՝ 10,450.0 հազ. դրամ և «Տոյոտա Կորոլլա»՝ 7,000.0 հազ. դրամ արժողությամբ, ընդ որում, ավտոմեքենաներից մեկը ձեռք է բերվել դեկտեմբեր ամսին:

2. Կարգավորման պարտադիր վճարներ

Հանձնաժողովի լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցները համաձայն «Հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարների մասին» ՀՀ օրենքի, գոյանում են ՀՀ պետական բյուջե վճարվող կարգավորման պարտադիր վճարներից: 2007թ.-ին կարգավորման պարտադիր վճար վճարող են հանդիսացել թվով 66 կազմակերպություններ, որոնց կողմից վճարվել է՝ 370,515.9 հազ. դրամ, իսկ 2008թ.-ին՝ 78 կազմակերպություններ, որոնց կողմից վճարվել է 403,370.0 հազ. դրամ:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ «Հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի համաձայն վճարումը պետք է կատարվի յուրաքանչյուր եռամսյակի առաջին ամսվա 30-ից ոչ ուշ, սակայն «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ն 2008թ. IV եռամսյակի համար 25,470.0 հազ. դրամ կարգավորման պարտադիր վճարը վճարել է ուշացումով՝ 2009թ. հունվարի 20-ին՝ առանց 3,056.4 հազ. դրամ գումարով տույժի վճարման:

Կարգավորման պարտադիր վճարների տարեկան դրույքաչափերի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր տարվա համար օրենքով սահմանված կարգով հաշվարկված պահանջման ծախսերի մեծությունը:

2007 և 2008թթ. համար պարտադիր վճար վճարողների անվանական կազմը և տարեկան դրույքաչափերը հաստատվել են Հանձնաժողովի 01.12.2006թ. թիվ 321-Ն և 30.11.2007թ. թիվ 609-Ն որոշումներով: Կարգավորման պարտադիր վճարների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Հավելված 2-ում:

3. Լիցենզավորման գործունեություն

3.1. Էներգետիկայի բնագավառ

Էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզավորումը կատարվում է «Էներգետիկայի մասին», «Լիցենզավորման մասին», «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքների և ՀՀ Էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի 2002թ. հունվարի 30-ի թիվ 4 որոշմամբ սահմանված կարգին համապատասխան:

2007 թվականի ընթացքում Հանձնաժողովի որոշումներով տրվել է 48 լիցենզիա, 2008 թվականին՝ 29 լիցենզիա: 01.01.2009թ. դրությամբ Էներգետիկայի բնագավառում գործել են 164 լիցենզիաներ:

Էներգետիկայի բնագավառում լիցենզիաների տրամադրման մասին տեղեկատվությունն արտացոլված է Հավելված 3.1- ում:

2007 թվականին Էներգետիկայի բնագավառում լիցենզիաների տրամադրման, դրանց գործողությունների ժամկետների երկարաձգման արդյունքում հաշվարկվել և ՀՀ պետական բյուջե է փոխանցվել 203,060.9 հազ. դրամ, իսկ 2008 թվականին՝ 197,223.5 հազ. դրամ:

Հանձնաժողովի կողմից 2007-2008թթ. ընթացքում բյուջե գանձված տուրքերի գումարներն արտացոլված են Հավելված 3-ում:

Լիցենզիայի պայմանները չկատարելու, ոչ պատշաճ կատարելու կամ խախտելու դեպքում, ղեկավարվելով «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածով, Հանձնաժողովն

իրավասու է որպես տույժ կիրառել նախազգուշացում, սակագների նվազեցում, գործունեության լիցենզիայի կասեցում, ինչպես նաև լիցենզիայից զրկում:

2007-2008թթ. թվով 5 կազմակերպություններ նախազգուշացվել են, մեկը՝ զրկվել է լիցենզիայից: Հանձնաժողովի կողմից 2007-2008թթ. սակագների նվազեցման և գործունեության լիցենզիայի կասեցման տույժեր չեն կիրառվել:

«Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ին Հանձնաժողովի 05.10.2007թ-ի թիվ 395-Ա որոշմամբ տրամադրված ջերմային և էլեկտրական էներգիայի համակցված արտադրության կայանի կառուցման թիվ 263 և Հանձնաժողովի 30.10.2007թ-ի թիվ 484-Ա որոշմամբ տրամադրված ջերմային և էլեկտրական էներգիայի համակցված արտադրության թիվ 268 լիցենզիաների տրամադրումը հակասում է «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի պահանջներին, քանի որ ոչ առևտրային կազմակերպություններն իրավունք ունեն զբաղվելու լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակներով, եթե գործունեության մասն տեսակով զբաղվելու իրավունքն ուղղակի նախատեսված է կանոնադրությամբ: ՀՀ կառավարության 14.09.2005թ. թիվ 1716-Ն որոշմամբ հաստատված ՊՈԱԿ-ի կանոնադրությունով ամրագրված չէ էլեկտրաէներգիայի արտադրության կայանի կառուցման և էլեկտրաէներգիայի արտադրության գործունեությունը:

ՀՀ էներգետիկայի բնագավառում արտադրական հզորությունների կառուցման կամ վերականգման լիցենզիա ստանալու համար անհրաժեշտ ֆինանսական երաշխիքների ներկայացման կարգի համաձայն՝ լիցենզիաների պայմանները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար 2007-2008թթ. Հանձնաժողովի համապատասխան որոշումների համաձայն լիցենզավորված անձանց ֆինանսական երաշխիքներից ՀՀ պետական բյուջե փոխանցման դեպքերը կազմել են թվով 53, որոնց գծով ՀՀ պետական բյուջե վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը կազմել է 123,914.3 հազ. դրամ, իսկ մինչ այդ գոյացած ապառքն առ 01.01.2007թ.-ը կազմել է 5,084.0 հազ. դրամ: ՀՀ պետական բյուջեի մուտքը ֆինանսական երաշխիքների մասով 2007-2008թթ. կազմել է 120,773.3 հազ. դրամ, իսկ 01.01.2009թ. դրությամբ վերականգնման ենթակա 8,225.0 հազ. դրամի չափով ապառքը վճարվեց անմիջապես ստուգման ընթացքում:

2007-2008թթ. ընթացքում ֆինանսական երաշխիքներից ՀՀ պետական բյուջե գանձված գումարները արտացոլված են Հավելված 3.2-ում:

Էներգետիկայի բնագավառում արտադրական հզորությունների կառուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական երաշխիքների ներկայացման կարգի 1.2 կետի համաձայն լիցենզավորված անձի կողմից լիցենզիայի պայմանները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում, երաշխիքը մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ՝ Հանձնաժողովի որոշման հիման վրա, երաշխավորողը փոխանցում է ՀՀ պետական բյուջե: Սակայն, երաշխավորողների

կողմից 48 վճարումներից ուշացումով են կատարվել 21-ը, կամ 44%-ը, ընդ որում, մինչև 1 ամիս ուշացվել է 7 դեպքում, 2-ից 6-ամիս՝ 11 դեպքում, 10 ամիս՝ 3 դեպքում:

Ըստ վերոհիշյալ կարգի, երաշխավորագրի գործողության ժամկետ է սահմանվում լիցենզիայի գործողության ժամկետի ավարտը: Սակայն այն դեպքում, երբ ընկերության կողմից լիցենզիայի գործողության ընթացքում չեն ավարտվել արտադրական հզորության կառուցման աշխատանքները, իսկ ընկերությունն էլ չի դիմել լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման հայտով, ապա չի ապահովվում երաշխավորողի կողմից ֆինանսական երաշխիքի փոխանցումը:

Անհրաժեշտ է երաշխիքի գործողության ժամկետ սահմանել լիցենզիայի գործողության ժամկետից մեկ ամսով ավել:

3.2. Ջրային համակարգ

01.01.2009թ. դրությամբ գործել են ջրային համակարգի օգտագործման թվով 9 թույլտվություններ ունեցող ընկերություններ: Ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվությունը տրամադրվում է համաձայն Հանձնաժողովի 15.04.2005թ. № 40-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի:

Ստուգմամբ արձանագրվել է, որ ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվություն ստացած «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի», «Նոր-Ականք», «Հայջրմուղկոյուղի», «Արմավիր ջրամատակարար», «Ախուրյան-Արաքս-ջրառ», «Սևան-Հրազդանյան-ջրառ» և «Դեբեդ-Աղստև-ջրառ» ընկերությունները չունեն թույլտվությամբ նախատեսվող գործունեության համար անհրաժեշտ հողի և այլ գույքի նկատմամբ իրավունքները հաստատող փաստաթղթեր (վարձակալության պայմանագրեր, պետական գրանցման վկայականներ):

3.3. Հեռահաղորդակցության բնագավառ

Հեռահաղորդակցության բնագավառում լիցենզիաները տրամադրում են «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Լիցենզավորման մասին» և «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներին համաձայն:

«Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, Հանձնաժողովի 31.03.2006թ. թիվ 43-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում գործունեության լիցենզավորման կարգ»-ը, ըստ որի լիցենզիան տրվում է Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում գործունեության հետեւյալ տեսակներն իրականացնելու համար՝

- հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի (ցանցի շահագործում),
- ձայնային ծառայությունների մատուցում,

- տվյալների հաղորդման եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների մատուցում:

Հանձնաժողովի կողմից 2007 թվականի ընթացքում տրամադրվել է հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի շահագործման համար՝ 30, ձայնային ծառայությունների մատուցման համար՝ 83, տվյալների հաղորդման և ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների մատուցման համար՝ 43 լիցենզիաներ, ընդամենը 156 լիցենզիաներ: 31.12.2007թ. դրությամբ հեռահաղորդակցության բնագավառում վերը նշված գործունեության տնասկների մասով առկա են թվով 358 լիցենզիաներ, այդ թվում գործող՝ 296 և ուժը կորցրած՝ 62:

2007 թվականի ընթացքում լիցենզիաների համար հաշվարկվել է 83,100.0 հազ. դրամ և գանձվել է 77,300.0 հազ. դրամ պետական տուրքի գումար կամ չի գանձվել 5,800.0 հազ. դրամ: Ժամկետում չվճարված պետական տուրքի գումարների համար Հանձնաժողովի կողմից հաշվարկվել և գանձվել է 1,909.6 հազ. դրամի տույժ, սակայն օրենքով սահմանված կարգով պետք է հաշվարկվեր և գանձվեր 10,318.0 հազ. դրամ կամ 8,408.4 հազ. դրամով ավել: ***Փաստորեն, Հանձնաժողովի կողմից պետական տուրքի գումարների և հաշվարկված (31.12.2007թ. դրությամբ) տույժի գումարների մասով ՀՀ պետական բյուջե պակաս է գանձվել 14,208.4 հազ. դրամ, որը կազմում է վճարման ենթակա գումարի՝ 93,418.0 հազ. դրամի 15.2% -ը: 14,208.4 հազ. դրամ քերզանդված գումարը ենթակա է գանձման:***

Հանձնաժողովի կողմից 2008 թվականի ընթացքում տրամադրվել է հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի շահագործման համար՝ 24, ձայնային ծառայությունների մատուցման համար՝ 67, տվյալների հաղորդման և ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների մատուցման համար՝ 22 լիցենզիաներ, ընդամենը 113 լիցենզիաներ: 31.12.2008 թ-ի դրությամբ հեռահաղորդակցության բնագավառում հաշվառվել է թվով 409 լիցենզիա, այդ թվում՝ գործող՝ 334 և ուժը կորցրած՝ 75: Էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի շահագործման լիցենզիաների թվով 12 հայտերի համար սահմանված կարգով հաշվարկվել և գանձվել է պետական տուրք, որոնց լիցենզիաների տրամադրման գործընթացը դեռևս չի ավարտվել:

Հանձնաժողովի կողմից 2008 թ-ին թվով 346 լիցենզիաների համար հաշվարկվել է 46,550.0 հազ. դրամ և գանձվել է 39,550.0 հազ. դրամ պետական տուրքի գումար կամ պակաս է գանձվել 7,000.0 հազ. դրամ պետական տուրքի գումար: Պակաս գանձված պետական տուրքի գումարների մասով Հանձնաժողովի կողմից հաշվարկվել և գանձվել է 1,206.0 հազ. դրամ տույժի գումար, սակայն օրենքով սահմանված կարգով չգանձված տարեկան պետական տուրքի համար պետք է հաշվարկվեր և գանձվեր 10,134.5 հազ. դրամ տույժի գումար կամ պակաս է գանձվել 8,928.5 հազ. դրամ:

Հանձնաժողովի կողմից պետական տուրքի գումարների եւ հաշվարկված (31.12.2008 թ. դրությամբ) տույժի գումարների մասով չի գանձվել պետական բյուջե 15,928.5 հազ. դրամ, որը կազմում է վճարման ենթակա գումարի՝ 56,684.5 հազ. դրամի 28.1%-ը: 15,928.5 հազ. դրամ գումարը ենթակա է վերականգնման:

Այսպիսով, 2007 և 2008թթ. համապատասխանաբար թվով 63 և 69 լիցենզավորված անձանցից պետական տուրքի և հաշվարկված տույժի գումարների մասով ՀՀ պետական բյուջե չի գանձվել 30,136.9 հազ. դրամ կամ վճարման ենթակա գումարի՝ 150,102.5 հազ. դրամի 20.1%-ը: Ենթակա է վերականգնման 30,136.9 հազ. դրամ:

2007-2008թթ. լիցենզիաների տրամադրման համար վճարված տուրքերի մասին տեղեկատվությունն արտացոլված է Հավելված 3-ում:

«Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետի համաձայն լիցենզիայի գործողությունը կարող է կասեցվել տարեկան պետական տուրքը չվճարելու դեպքում: Ըստ նույն հոդվածի 10-րդ մասի, պետական տուրք չգանձելու դեպքում լիցենզիայի գործունեությունը կասեցված է համարվում լիազոր մարմնի կողմից տարեկան պետական տուրքի գանձման օբյեկտ հանդիսացող ծառայությունների մատուցման կամ գործողությունների կատարման արդյունքում տրված լիցենզաների վրա նշված լիցենզաների տրման ամսաթվից: *Հանձնաժողովի կողմից չի կատարվել նշված հոդվածի պահանջը՝ 2007-2008 թվականներին հաշվարկված պետական տուրքի գումարներն ամբողջությամբ գանձված չլինելու պարագայում լիցենզիաների գործողությունների կասեցումներ չեն կատարվել:*

4. Հեռահաղորդակցության բնագավառում ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրում և ռադիոհաճախականությունների օգտագործում

Համաձայն «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի, կարգավորողը պարտավոր է խրախուսելով ռադիոհաճախականությունների տիրույթի, արբանյակային ուղեծրի հատվածների և համարային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը՝ ապահովել դրանց արդյունավետ կառավարումը, սահմանել և կիրառել դրույթաչափերը կարգավորող կանոններ, տնօրինել սահմանափակ ռեսուրսները, այդ թվում՝ իր տնօրինմանը ենթակա ռադիոհաճախականությունների տիրույթը, համարները և արբանյակային ուղեծրի հատվածները, պլանավորել և համակարգել ռադիոհաճախականությունների տիրույթի իրեն հատկացված մասի օգտագործումը, իսկ 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետի համաձայն կարգավորողը իրավասու է օրենքով նախատեսված դեպքերում գանձել վճարներ:

Հանձնաժողովի 07.03.2006թ-ի «Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 28-Ն որոշմամբ սահմանվել են ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվության հայտի ընդունման, թույլտվության գործողության ժամկետի երկարաձգման, ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվության տրամադրման և ռադիոհաճախականության օգտագործման կարգն ու վճարները (այսուհետև՝ Կարգ):

4.1. Կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականությունների տրամադրում

«Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի համաձայն՝ Էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում ՀՀ կառավարության լիազորված պետական մարմինը՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, ընդունում է Հայաստանի Հանրապետության հաճախականությունների բաշխումների աղյուսակ, որով առանձնացնում է ռադիոհաճախականությունների տիրույթի որոշակի հատվածներ՝ քաղաքացիական և կառավարական նշանակության օգտագործողների համար: Նույն օրենքի համաձայն՝ քաղաքացիական նշանակության համար առանձնացված ռադիոհաճախականությունների տիրույթի կառավարումն իրականացնում է Հանձնաժողովը, իսկ կառավարական նշանակության օգտագործողների համար առանձնացված ռադիոհաճախականությունների տրամադրմանն առնչվող իրավահարաբերությունները կարգավորված չեն: Մասնավորապես՝ անորոշ է այն մարմինների շրջանակը, որոնք կարող են ստանալ կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականությունների օգտագործման իրավունք, հստակեցված չէ իրավասու մարմինը, որը կարող է տրամադրել կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականությունների օգտագործման իրավունք: Կարգավորված չէ նաև ռադիոհաճախականությունների հատկացման ընթացակարգը:

Նման թերի կանոնակարգման հետևանքով ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը կառավարական նշանակության համար առանձնացված ռադիոհաճախականությունների ցանկից տրամադրել է ռադիոհաճախականություններ մի շարք անձանց, որոնք հանդիսանում են քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների սուբյեկտներ և չեն կարող օգտվել կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականություններից, իսկ ծառայողական աշխատանքների կատարման համար մի շարք պետական մարմինների տրամադվել են ռադիոհաճախականություններ՝ քաղաքացիական նշանակության համար առանձնացված ռադիոհաճախականությունների ցանկից: Միաժամանակ, Հանձնաժողովը, չտիրապետելով ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից տրամադրված ռադիոհաճախականությունների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվությանը, ռադիոհաճախականությունների տիրույթի իրեն հատկացված մասից թույլտվություններ տրամադրելիս հնարավորություն չի ունեցել ճիշտ հաշվարկել ռադիոհաճախականությունների

Էլեկտրամագնիսական համատեղելիությունը, որի հետևանքով թե կառավարական և թե քաղաքացիական օգտագործողների համար պարբերաբար խանգարումներ են առաջացել ռադիոհաճախականությունների օգտագործման ընթացքում:

Նշված խնդրի կարգավորման նպատակով 10.07.2008թ-ին ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության ու Հանձնաժողովի միջև ստորագրվել է փոխըմբռնման հուշագիր, որով ամրագրվել է, որ «ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, Հանձնաժողովի հետ համագործակցությամբ, **եռամսյա ժամկետում** կմշակի համապատասխան իրավական ակտի նախագիծ, որով կսահմանվի ռադիոհաճախականությունների տիրույթը կառավարական նպատակով օգտագործողների ցանկը, կառավարական նպատակով ռադիոհաճախականությունների հատկացման համար իրավասու մարմինը, հատկացման մեթոդներն ու կառավարական կատեգորիայի օգտագործողներին ներկայացվող տեխնիկական, ֆինանսական և իրավական պայմանները»: Այդուհանդերձ, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից մինչ օրս չի մշակվել որևէ իրավական ակտի նախագիծ:

4.2. Էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում համընդհանուր ծառայություններ

Համաձայն «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 40-րդ հոդվածի Հանձնաժողովը պարտավոր է սահմանել համընդհանուր ծառայությունների մատուցման նպատակները և ստեղծել հիմնադրամ: Էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների մատուցողները պետք է մասհանումներ կատարեն հիմնադրամին, որոնք Հանձնաժողովի կողմից սահմանվում են որպես համընդհանուր ծառայությունների վճարներ:

Ստուգմամբ արձանագրվել է, որ ըստ Հանձնաժողովի կողմից ներկայացված տեղեկանքի 2007 թվականին Համաշխարհային բանկի WB 230-695/07 դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ամերիկյան «Տրանսկոմ» խորհրդատվական ընկերության հետ կնքվել է 354.8 հազ ԱՄՆ դոլար գումարով «Համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամի նախագծում ՀՀ հեռահաղորդակցության ոլորտի համար» հաշվետվության պատրաստման պայմանագիր, որի նպատակն է եղել միջազգային լավագույն փորձի կիրառմամբ մշակել համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամի ստեղծման մեխանիզմները: Սակայն, փուլային հաշվետվությունների թերի լինելու և ներկայացման ժամկետների խախտման պատճառով Համաշխարհային բանկի Երևանյան գրասենյակը լուծել է «Տրանսկոմ» խորհրդատվական ընկերության հետ կնքված պայմանագիրը: Ներկայումս Համաշխարհային բանկը հայտարարել է միջազգային մրցույթ նոր խորհրդատուի ներգրավման համար՝ ծրագիրն ավարտին հասցնելու նպատակով:

Փաստացի Հանձնաժողովի կողմից դեռևս չի կատարվել օրենքի պահանջը՝ չի ստեղծվել համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամ, հիմնադրամին համապատասխան մասհանումներ չեն կատարվել և չի սահմանվել համընդհանուր ծառայությունների ցանկը:

4.3. Գերիշխող դիրք զբաղեցնող կազմակերպությունների սակագների կարգավորում

Համաձայն «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածի տվյալ էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկայում անձն ունի գերիշխող դիրք, եթե որպես մատակարար կամ սպառող չունի որևէ մրցակից կամ չի հանդիպում որևէ էական մրցակցության, կամ եթե իր շրջանառության ծավալները կազմում են ընդհանուր շուկայի առնվազն մեկ երրորդը: Իսկ ըստ 66-րդ հոդվածի, «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով գերիշխող կամ որպես էական տնտեսական ազդեցություն ունեցող ճանաչված ընկերությունները սույն օրենքով գերիշխող են ճանաչվում՝ օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, կամ մինչև Հանձնաժողովն իրականացնի շուկայի վերլուծություն և սահմանի, թե էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտի որ ընկերություններն են համարվում «գերիշխող»՝ սույն օրենքի 22-25-րդ հոդվածների համաձայն: Պայմաններից ավելի շուտ իրականացվողը համարվում է վավերական:»

ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի 2006թ.-ի թիվ 41 որոշման համաձայն «ԱրմենՏել» ընկերությունը «Տվյալների փոխանցման համար վարձակալած գծերի ծառայություններ» ապրանքային շուկայում համարվել է գերիշխող, իսկ նույն հանձնաժողովի՝ 2006թ.-ի թիվ 119 որոշմամբ շարժական կապի գլոբալ համակարգի «GSM» ծառայությունների ոլորտում գերիշխող են ճանաչվել «ԱրմենՏել» և «Ղ-Տելեկոմ» ընկերությունները, որոնք որպես գերիշխող հաշվառվում են առ այսօր: Սակայն, գերիշխող ճանաչված «Ղ-Տելեկոմ» ՓԲԸ-ի բջջային կապի ծառայությունների սակագները չեն կարգավորվել, մինչդեռ ըստ «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 27-րդ հոդվածի Հանձնաժողովը սահմանում է ծառայությունների մատուցման մեջ գերիշխողների կողմից մատուցվող՝ կարգավորման ենթակա հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների սակագները և կարգավորում դրանք:

Այսպիսով, չի կատարվել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 27-րդ հոդվածով սահմանված պահանջը. գերիշխող ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները չեն կարգավորվել, ընկերության կողմից կարգավորման պարտադիր վճար ՀՀ պետական բյուջե չի գանձվել:

4.4. Ուղիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման վճարներ

Ուղիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման վճարները սահմանվել են Կարգի 8-րդ հավելվածով: 2007 թվականին հաշվարկվել է 3,178,460.4 հազ.դրամի չափով ուղիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման վճար, վճարվել է 3,177,619.1 հազ. դրամ (ապառքը՝ 841.5 հազ. դրամ), 2008թ.՝ հաշվարկվել և վճարվել է 2,621,424.5 հազ. դրամ: Ընդամենը՝ 2 տարվա համար 5,799,043.6 հազ. դրամ, որից 5,575,889.0 հազ. դրամ գումարը կամ 96.1%-ը՝ «ԱրմենՏել», «Գ-Տելեկոմ» և «ՖՏՍ Տելեկոմ» ընկերությունների կողմից վճարված գումարն է:

Ըստ կապի տեսակների վճարներն արտացոլված են Հավելված 4-ում:

Օգտագործման տրամադրման թույլտվության վճարների հիմնական մասը՝ 2007 թվականին՝ 96%-ը, իսկ 2008թ.-ին՝ 97%-ը վճարվել է բջջային կապի մասով:

Բջջային կապի համար 2007թ. ընթացքում օգտագործման թույլտվություն ստացել են «ԱրմենՏել» և «Գ-Տելեկոմ» ընկերությունները, համապատասխանաբար վճարելով՝ 1,350,000.0 հազ. դրամ և 1,375,000.0 հազ. դրամ:

Ստուգմամբ արձանագրված 2007թ. ապառքը՝ դա «Արմենիա» հանրապետական բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ին տրամադրված թույլտվության համար պակաս վճարված գումարն է: Կազմակերպությունից գանձվել է վճարման ենթակա գումարի 1%-ը՝ 8.5 հազ. դրամ գումարով և թույլտվությունը տրամադրվել է առանց գումարի մնացած 99% վճարման, որը կազմում է 841.5 հազ. դրամ: Հանձնաժողովի կողմից խախտվել է Կարգի 8-րդ հավելվածի 2-րդ մասի 2.4 կետի պահանջը, որով վճարումը սահմանված ժամկետում չկատարելու դեպքում թույլտվության տրամադրման մասին որոշումն ուժը կորցրած պետք է ճանաչվեր:

2008թ. ընթացքում օգտագործման թույլտվություն ստացել է մեկ կազմակերպություն՝ «ՖՏՍ Տելեկոմ» ընկերությունը, վճարելով 2,375,000.0 հազ. դրամ:

Համաձայն «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի, Հանձնաժողովը թույլտվությունները կարող է տրամադրել նաև մրցութային դիմումների կամ աճուրդի միջոցով: ***Հանձնաժողովի կողմից, բացի բջջային կապի ոլորտում երրորդ օպերատորի ընտրության մրցույթից, այլ մրցույթներ և աճուրդներ չեն իրականացվել:***

Մի շարք դեպքերում, ուղիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման դիմաց վճարումներն իրականացվել են սահմանված ժամկետից ուշացումով, սակայն, ուղիոհաճախականությունների տրամադրման մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժը կորցրած չի ճանաչվել: Մինչդեռ, համաձայն Կարգի, Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 6 աշխատանքային օրվա ընթացքում վճարումը չիրականացնելու դեպքում թույլտվություն տրամադրելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժը կորցրած է համարվում

4.5. Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճարներ

Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճարի հաշվարկն իրականացվում է Կարգի համաձայն: Ռադիոհաճախականության օգտագործման վճարները վճարվում են ՀՀ պետական բյուջե եռամսյակը մեկ անգամ՝ տարեկան վճարի մեկ քառորդի չափով: Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճարների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Հավելված 5 -ում:

2007թ. ռադիոհաճախականությունների օգտագործման հաշվարկված վճարը՝ 01.01.2007թ. դրությամբ 161,708.8 հազ. դրամ ապառքի հետ միասին, կամել է 2,220,104.1 հազ. դրամ, վճարվել է 91.4%-ը՝ 2,028,919.7 հազ. դրամ¹:

2008թ.-ին հաշվարկվել է 3,316,181.1 հազ. դրամ, վճարվել է՝ 3,128,886.8 հազ. դրամ, կամ վճարման ենթակա գումարի 94.3%-ը²: Այսպիսով, առանց «ԱրմենՏել», «Գ-Տելեկոմ» և «ՖՏԱ Տելեկոմ» ընկերությունների, ընդամենը վճարվել է վճարման ենթակա գումարների համապատասխանաբար 2007 թվականին՝ 60.7%-ը, իսկ 2008թ.-՝ 45.6%-ը:

Բջջային կապի մասով վճարված գումարը կազմել է կապի բոլոր տեսակների համար գանձված ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճարների համապատասխանաբար 2007 թվականին՝ 81%-ը, իսկ 2008թ.-ին՝ 86%-ը:

2007թ. «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի կողմից արքանյակային կապի երկրային կայանի օգտագործման համար վճարվել է 21,735.0 հազ. դրամ, որից 1,485.0 հազ.դրամը՝ 16.11.2007-31.12.2007թթ. ժամանակահատվածի օգտագործման վճարն է³, իսկ 20,250.0 հազ. դրամը՝ 01.01.2006թ. մինչև 16.11.2007թ. առանց թույլտվության օգտագործված ռադիոհաճախականության վճարն է, որը վճարվել է 17.01.2008թ.: Այսպիսով, ընկերությունը, չունենալով ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվություն, փաստացի օգտագործել է ռադիոհաճախականության տիրույթը: Սակայն, Հանձնաժողովի կողմից ռադիոհաճախականությունների տիրույթի օգտագործումը չի դադարեցվել, խախտվել է «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի ե) կետը:

Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման եռամսյակային վճարումներն իրականացվել են ՀՀ կառավարության 25.08.1998թ. թիվ 525 որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն, եռամսյակի ավարտից հետո, մինչդեռ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված Կարգով նախատեսվել է վճարումն իրականացնել մինչև եռամսյակի ավարտի վերջին օրը:

¹ որից 1,733,568.2 հազ. դրամը՝ 85.4 %-ը «ԱրմենՏել» և «Գ-Տելեկոմ» ընկերությունների կողմից

² որից 2,971,763.0 հազ. դրամը՝ 95 %-ը «ԱրմենՏել», «Գ-Տելեկոմ» և «ՖՏԱ Տելեկոմ» ընկերությունների կողմից

³ արքանյակային կապի երկրային կայանի շահագործման թույլտվությունը տրամադրվել է 16.11.2007թ. թիվ 533-Ա որոշմամբ

Ռ-ադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվություն ունեցող անձանց կողմից առնվազն 244 դեպքում չեն գանձվել կամ թերի են գանձվել օգտագործման վճարներ, որով խախտվել է ռադիոհաճախականության օգտագործման պայմանը: Ռ-ադիոհաճախականությունների օգտագործման պայմանների խախտման դեպքերով Հանձնաժողովը չի ձեռնարկել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածով սահմանված միջոցները, այն է. չի իրականացրել օրենքով նախատեսված վարչարարություն: Արդյունքում, օրենքով սահմանված վարչարարությունը չիրականացնելու հետևանքով՝ Հանձնաժողովը չի կիրառել պատժամիջոցներ, որոնց արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե, որպես տուգանք կարող էին գանձվել գումարներ:

4.6. Օգտագործման վճարներից ազատում

Հանձնաժողովի 15.06.2007թ-ի թիվ 261-Ն որոշման համաձայն ռադիոհաճախականությունների օգտագործման համար մինչև 01.01.2006 թ-ը թույլտվություն ստացած և 01.01.2006 թ-ից հետո այդ ռադիոհաճախականությունները չօգտագործող և վճարումներ չկատարած անձինք, որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից եռամսյա ժամկետում⁴ ռադիոհաճախականությունների օգտագործման համար տրամադրված թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին Հանձնաժողովը դիմում ներկայացնելու դեպքում, 01.01.2006 թ-ից մինչև դիմում ներկայացնելու օրը ազատվում են ռադիոհաճախականությունների օգտագործման համար հաշվարկված վճարները վճարելու պարտավորությունից:

Նշված որոշման համաձայն 2007թ. ընթացքում 17 կազմակերպություններ ազատվել են օգտագործման վճարներ վճարելու պարտավորությունից: Ի դեպ, վճարումների պարտավորություններից ազատելու մասին Հանձնաժողովի որոշումներում չի ամրագրվել ներված գումարի չափը:

Հարկ է նշել, որ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից Հանձնաժողովին հասցեագրված 25.07.2006թ. թիվ 295 գրության կից ցուցակի և որոշման հավելվածի համադրումից հետևում է, որ թիվ 261-Ն որոշման հիման վրա վճարներից ազատված «Նետսիս», «Կոռնետ ԱՄ» և «Տաուրուս» ՍՊԸ-ները շահագործել են իրենց հատկացված ռադիոհաճախականությունները: ***Վերոնշյալ որոշման հետևանքով ՀՀ պետական բյուջե չի գանձել 50,028.6 հազ.դրամ:***

Հանձնաժողովի կողմից ներկայացված տեղեկատվության համաձայն, 05.06.2007 թ-ի թիվ 261-Ն որոշման արդյունքում ազատված ռադիոհաճախականությունների մի մասն արդեն

⁴ Հանձնաժողովի 19.10.2007թ-ի թիվ 469-Ն որոշումով եռամսյա ժամկետը դարձել է հինգամսյա

տրամադրվել է նոր օգտագործողներին, որի դիմաց ՀՀ պետական բյուջե է գանձվել 38,650.0 հազ. դրամ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հանձնաժողովի կողմից 2007-2008 թվականներին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված միջոցները ծախսվել են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան:
2. «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի 2008թ. IV եռամսյակի համար 25,470.0 հազ. դրամ կարգավորման պարտադիր վճարը գանձվել է ուշացումով՝ 2009թ. հունվարի 20-ին, սակայն ընկերության կողմից տույժի հաշվարկ և վճարում 3,056.4 հազ. դրամ գումարով չի կատարվել, որը ենթակա է վերականգնման:
3. Էներգետիկայի բնագավառում ջերմային և էլեկտրական էներգիայի համակցված կայանի կառուցման և էլեկտրաէներգիայի արտադրության նպատակով «Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ին լիցենզիաների տրամադրումը հակասում է «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի պահանջին, քանի որ այս կազմակերպության կանոնադրությունով նախատեսված չեն գործունեության նշված տեսակը:
4. Էներգետիկայի բնագավառում լիցենզիայի պայմանները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում, արտադրական հզորությունների կառուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական երաշխիքները ՀՀ պետական բյուջե փոխանցելու 48 վճարումներից 123,914.3 հազ. դրամ գումարով, ուշացումով է կատարվել 21-ը՝ 49,246.8 հազ. դրամ գումարով կամ 44%-ը:
5. Ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվություն ստացած 9 ընկերություններից միայն մեկի կողմից է նեկայացվել թույլտվությամբ նախատեսվող գործունեության համար, անհրաժեշտ հողի և այլ գույքի նկատմամբ իրավունքները հաստատող փաստաթղթեր:
6. Հեռահաղորդակցության բնագավառում 2007 և 2008 թվականներին լիցենզավորված անձանցից պետական տուրքի և հաշվարկված տույժի գումարների մասով չգանձված 30,136.9 հազ. դրամը ենթակա է գանձման ՀՀ պետական բյուջե:
7. 01.01.2009թ. դրությամբ ՀՀ պետական բյուջե թերգանձվել է 336,638.8 հազ. դրամ ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճար: Գումարն ամբողջությամբ ենթակա է գանձման:
8. 2007 թվականին «Արմենիա» հանրապետական բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ին տրամադրված թույլտվության համար կազմակերպությունից գանձվել է վճարման ենթակա գումարի 1%-ը՝ 8.5 հազ. դրամ գումարով, պակաս է գանձվել **841.5 հազ. դրամ**, որը ենթակա է վերականգնման:

9. Հանձնաժողովի 15.06.2007թ. թիվ 261-Ն որոշմամբ 2006 թվականի հունվարի 1-ից հետո ռադիոհաճախականությունները չօգտագործած և վճարումներ չկատարած 17 կազմակերպություններ ազատվել են վճարման պարտավորությունից: Կազմակերպություններին ազատելով ռադիոհաճախականությունների օգտագործման համար հաշվարկված վճարները վճարելու պարտավորությունից Հանձնաժողովը ՀՀ պետական բյուջե չի գանձել 50,028.6 հազ. դրամ, իսկ ազատված հաճախականությունները տրամադրելով նոր կազմակերպությունների գանձվել է ընդամենը 38,650.0 հազ. դրամ թույլտվության վճար:
10. Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման եռամսյակային վճարումները իրականացվել են ՀՀ կառավարության 25.08.1998թ. թիվ 525 որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն, եռամսյակի ավարտից հետո, մինչդեռ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված Կարգով նախատեսվել է վճարումն իրականացնել մինչև եռամսյակի ավարտի վերջին օրը:
11. Հանձնաժողովի կողմից չի կատարվել «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 11-րդ կետի պահանջը. 2007-2008 թվականներին հաշվարկված պետական տուրքի գումարներն ամբողջությամբ գանձված չլինելու պարագայում լիցենզիաների գործողությունների կասեցումներ չեն եղել:
12. Կարգավորված չէ կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականությունների տրամադրումը: ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից դեռևս չի մշակվել խնդրի կարգավորման վերաբերյալ որևէ փաստաթուղթ:
13. Հանձնաժողովի կողմից դեռևս չի կատարվել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջը՝ չի ստեղծվել համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամ, հիմնադրամին համապատասխան մասհանումներ չեն կատարվել և չի սահմանվել համընդհանուր ծառայությունների ցանկը:
14. Հանձնաժողովի կողմից չի կատարվել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 27-րդ հոդվածով սահմանված պահանջը. մասնավորապես՝ գերիշխող ճանաչված «Ր-Տելեկոմ» ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները չեն կարգավորվել, ընկերության կողմից կարգավորման պարտադիր վճար ՀՀ պետական բյուջե չի վճարվել:
15. Համաձայն «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի, Հանձնաժողովն իրավասու է նաև թույլտվությունները տրամադրել մրցույթի կամ աճուրդի միջոցով: Հանձնաժողովի կողմից, բացի բջջային կապի ոլորտում երրորդ օպերատորի ընտրության մրցույթից, այլ մրցույթներ և աճուրդներ չեն իրականացվել:

16. Մի շարք դեպքերում, ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման դիմաց վճարումներն իրականացվել են սահմանված ժամկետից ուշացումով սակայն, ռադիոհաճախականությունների տրամադրման մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժը կորցրած չի ճանաչվել: Մինչդեռ, համաձայն Կարգի, Հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 6 աշխատանքային օրվա ընթացքում վճարումը չիրականացնելու դեպքում թույլտվություն տրամադրելու մասին Հանձնաժողովի որոշումն ուժը կորցրած է համարվում:
17. Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվություն ունեցող անձանց կողմից առնվազն 244 դեպքով չի գանձվել օգտագործման վճարներ կամ թերի է գանձվել, որով խախտվել է ռադիոհաճախականության օգտագործման պայմանը: Ռադիոհաճախականությունների օգտագործման պայմանների խախտման դեպքերով Հանձնաժողովը չի ձեռնարկել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածով նախատեսված միջոցներ, չի իրականացրել օրենքով սահմանված լուծումներ և չի կիրառել պատժամիջոցներ, որոնց արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե, որպես տուգանք կարող էին գանձվել գումարներ:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կառավարությանը՝

- ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեին՝ ուժեղացնել հսկողությունը կարգավորման պարտադիր վճարների վճարման ժամկետների խախտման դեպքում տույժերի հավաքագրման նկատմամբ:
- ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը՝ միջոցներ ձեռնարկել «Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի կանոնադրությունը ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու համար:
- ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը՝
 - Նախապատրաստել համապատասխան իրավական ակտ, որով կկանոնակարգվի կառավարական նշանակության ռադիոհաճախականությունների տրամադրումն ու օգտագործումը:
 - Ռադիոհաճախականությունները ապօրինի օգտագործող անձանց նկատմամբ պայքարն ուժեղացնելու նպատակով ներդնել նախարարության ռադիոհաճախականությունների օգտագործման տեխնիկական հսկողություն

իրականացնող կազմակերպության և Հանձնաժողովի միջև տեղեկատվության առնվազն եռամսյակային պարբերականությամբ փոխանակման համակարգ:

- ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությանը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր կադաստրի պետական կոմիտեին՝ ապահովել Ջրային համակարգը օգտագործող ընկերությունների անշարժ գույքի, սերվիտուտների նկատմամբ պետական գրանցումը:

Հանձնաժողովին՝

- Միջոցներ ձեռնարկել ստուգմամբ արձանագրված խախտումների հետևանքով պետական տուրքի, ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման և օգտագործման վճարների, հաշվարկված տույժերի չվճարված գումարները ՀՀ պետական բյուջե գանձելու ուղղությամբ:
- Այսուհետ լիցենզավորված անձանց կողմից ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված լիցենզավորման պայմանների խախտման դեպքերում իրականացնել օրենսդրությամբ նախատեսված վարչարարություն և կիրառել սահմանված պատժամիջոցներ (լիցենզիաների կասեցում, դադարեցում և այլն):
- Հանձնաժողովի 08.11.2005թ. թիվ 168-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ էներգետիկայի բնագավառում արտադրական հզորությունների կառուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական երաշխիքների ներկայացման կարգում կատարել փոփոխություններ՝ ՀՀ պետական բյուջե երաշխիքային գումարների փոխանցման ուշացումների և չվճարումների հնարավոր դեպքերը կանխելու նպատակով, մասնավորապես.
 - լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման դեպքում պահանջել ֆինանսական երաշխիքի գումարը ՀՀ պետական բյուջե փոխանցումը հավաստող փաստաթուղթ, որից հետո միայն ընդունել լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման մասին որոշում:
 - երաշխիքի գործողության ժամկետը սահմանել լիցենզիայի գործողության ժամկետից մեկ ամսով ավելի:
- Մշակել և ներդնել մեխանիզմներ ռադիոհաճախականությունների թույլտվության օգտագործման վճարների մասով ապառքների գոյացումը բացառելու նպատակով: Ապահովել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված անհրաժեշտ վարչարարության իրականացումը ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվություն ունեցող, սակայն օգտագործման վճարները ոչ պատշաճ վճարած անձանց նկատմամբ:
- Ավարտին հասցնել համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամի ստեղծման աշխատանքները:

- Զննարկել կարգավորման պարտադիր վճար վճարողների ցանկում համապատասխան փոփոխություններ իրականացնել և գերիշխող ճանաչված ընկերություններին ներառելու խնդիրները:
- Համապատասխան փոփոխություններ կատարել Հանձնաժողովի որոշումներում՝ ռադիոհաճախականությունների օգտագործման տրամադրման և օգտագործման վճարների գանձման համար սահմանված ժամկետները համապատասխանեցնելով Կարգով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 25.08.1998թ., թիվ 525 որոշմամբ սահմանված և փաստացի կիրառվող ժամկետներին: Վճարման ներկայացվող հաշվարկային փաստաթղթերը պատշաճ կարգով պատրաստել, հաշվառել և պահպանել լիցենզիա (թույլտվություն) ստացած անձանց գործերում:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի համաձայն մեկամսյա ժամկետում վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել ընթացիկ հաշվետվությունում ամրագրված՝ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ:

Վարչության պետ Ա. Գրիգորյան

Խորհրդի անդամ Լ. Գևորգյան
